

Jeg havde egentlig haft til Hensigt at illustrere nogle af de sidst omtalte Forhold med Eksempler, men jeg skal, da Tiden er fremrykket, og jeg ved, at der snart skal foregaa andre Møder i denne Bygning, ikke komme videre ind paa disse, men indskrænke mig til at omtale, næsten anekdotisk, det sidste Forhold: Beskyttelse af Mindretallets Ret. Jeg staar her med nogle Love, der viser, hvor besynderlige Forhold der kan fremkomme. Udefra har man i den allersidste Tid henvendt sig til mig for at overrække mig to Eksemplarer af Lovene i et lille Aktieselskab ude i Provinsen. Det ene Eksempel er fra 1899 og indeholder Bestemmelser med Hensyn til Mindretallets Ret, gaaende ud paa, at Lovændringer kun kan foretages, naar mindst Halvdelen af Aktionærerne er til Stede og mindst $\frac{3}{4}$ af de tilstedeværende stemmer derfor. Man vil saaledes se, at en Lovændring kan hidføres med mindre end Halvdelen af Stemmerne. Det andet Lov-Eksempel viser, hvad man i dette Selskab er naaet til. I disse Love bestemmes det et Sted, at en bestemt Person skal være Formand for Bestyrelsen i mindst 10 Aar fra den og den Dato. Senere siges der, at den samme Mand, Hr. N. N., som Selskabets Førmand leder Forretningerne efter eget bedste Skøn; navnlig er han berettiget til selv at bestemme over Omfanget af sin Virksomhed, sin Arbejdstid, Fritid o. s. v., og hvis han ved Sygdom eller Bortrejse er forhindret, bestemmer han selv, hvem der sættes i hans Sted. Videre bestemmes det, at Hr. N. N. faar som Vederlag for sin Virksomhed 75 pCt. af den aarlige Nettoavance, og at han er berettiget til som Forskud paa denne Nettoavance at have 12,000 Kr. aarlig i maanedlige Rater. Senere bestemmes det oven i Købet, at hvis Selskabet er gaaet saa daarlige, at han ikke fortjener disse 12,000 Kr. i Tantième, saa tager han dem alligevel, saa hedder det blot Gage i Stedet for Tantième. Jeg siger rigtignok, Gud hjælpe de arme Mennesker, som er Mindretal i et saadant Selskab, og som maaske i god Tro er gaaet ind til det, i Tillid til, at der dog eksisterede visse Bestemmelser for Mindretallets Ret. Nu er det altsaa kommet dertil, at de er med i et Aktieselskab, hvor en enkelt Person, sandsynligvis gennem en Aktiemajoritet, har tiltvunget sig hele Myndigheden indenfor Selskabet og langt den største Del af dets Udbytte. Ja, det er maaske et sundt og godt Selskab, jeg kender ikke dets Forhold i Enkeltheder, men dette lille Eksempel

viser, i hvilken Grad der er Mulighed for at krænke et Mindretals Ret, og det forekommer mig, at det vilde have været paa sin Plads at tage under Overvejelse, om der ikke paa dette og mange andre Punkter burde træffes Bestemmelser, der sikrede ikke blot et Mindretal, men overhovedet det Publikum, der enten træder ind i et Selskab eller i Forbindelse med det.

Naar Udvalgets Mindretal har stillet sig saa betænkeligt, som det har, skyldes det endnu et Forhold, det nemlig, at vi mener, at Publikum ikke havde tilegnet sig den Overbevisning, at Aktieloven var ved at blive færdig fra Rigsdagen. Vi ser dette bekræftet derved, at store, meget store, Selskaber her i Landet for ganske nylig efter Ministersamraadet har henvendt sig til Udvalget og ønsket Ændringer, som vi slet ikke kunde afvise, og disse Ændringer er blevet sat ind i Lovforslaget uden Ministersamraad — det er altsaa en ny Skik, der her optages. Men ikke blot Selskaber ogsaa Deputationer o. s. fr. har henvendt sig til os i de allersidste Dage. Dette tyder for Mindretallet hen paa, hvad jeg før sagde, at Publikum ikke havde tilegnet sig den Overbevisning, at dette Lovforslag, der nu i 6 Aar har ligget paa Rigsdagens Bord, var ved at løbe af Stabelen. Det, jeg her fremfører, fremføres ingenlunde ud fra et Ønske om at gøre Vrøvl, ikke paa nogen mulig Maade. Hos Mindretallet er det en ærlig Overbevisning, at vi ikke har Lov til at behandle et Lovforslag, som betyder saa uendelig meget, ikke blot for Næringslivet, men for Samfundet i dets Helhed, som det foreliggende Lovforslag paa den Maade, som sket er, men at vi bør gøre det til Genstand for det, vi kalder en virkelig grundig — og jeg er tilbøjelig til at tilføje: en for dette Ting værdig Behandling. Jeg erkender, at jeg aldrig, før jeg traadte ind i dette Ting, i min vildeste Fantasi har forestillet mig, at et alvorligt Lovforslag kunde blive Genstand for en saa forjasket Behandling, som Tilfældet har været med det foreliggende Lovforslag.

Ud fra disse Betragtninger har altsaa Mindretallet ønsket, at Sagen skulde udskydes til Oktober. Vi har ment, at dette var saare naturligt i Betragtning af, at der kun er nogle ganske faa Dage til Paa-begyndelsen af den ordinære Rigsdagssamling, under hvilken man jo vilde have Tingets Medlemmer ganske anderledes samlede, og under hvilken vi vilde have de Personer, med hvilke vi mener, der burde have været ført Forhandlinger — jeg tænker her paa Kommissionsformænd o. l. —